

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 550/2022-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **mesta Skalica**, Námestie slobody 145/10, Skalica, IČO 00 309 982, zastúpeného JUDr. Jánom Pekarom, advokátom, Potočná 191/39, Skalica, proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5 Cdo 116/2019 z 23. júna 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 14. októbra 2022 domáha vyslovenia porušenia čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojich základných práv podľa čl. 12 ods. 1, čl. 13 ods. 1 písm. a), čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia, ktorý navrhuje zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 5 Cdo 116/2019 z 23. júna 2022 (ďalej len „rozsudok najvyššieho súdu“) bolo rozhodnuté o zamietnutí dovolania žalovaného – sťažovateľa.

3. Dovolanie bolo podané z dôvodu uvedeného v § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), v rámci ktorého sťažovateľ okrem iného namieta, že súd prvej inštancie a ani odvolací súd sa v odôvodnení svojich rozhodnutí žiadnym spôsobom nevysporiadali s právnou povahou ani účinkami dodatku 14 k zoznamu nehnuteľného majetku, ku ktorému mal právo hospodárenia okresný národný výbor, ktorý v zmysle zákona Slovenskej národnej rady č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o majetku obcí“) prechádza do vlastníctva sťažovateľa a ktorý predstavuje právny titul, na základe ktorého bolo zapísané vlastnícke právo v prospech sťažovateľa k nehnuteľnostiam, ktoré boli predmetom pôvodnej

žaloby. Dovolací súd k tejto námietke poukázal na závery rozsudku Okresného súdu Skalica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 2 C 155/2018 z 15. augusta 2017 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) v bodoch 24 – 27, kde okresný súd v bode 27 uviedol, akú skutočnosť považoval za preukázanú, čo v žiadnom prípade nepredstavuje vyhodnocovanie povahy a právnych účinkov dodatku 14.

4. Dovolací súd tiež uviedol, že neobstojí námietka, že odvolací súd sa nevysporiadal s rozporom spočívajúcim v tom, že hoci sťažovateľ disponuje platným nadobúdacím titulom (dodatok 14), za vlastníka nehnuteľností bol určený žalobca. Dovolací súd v tomto smere neuvádza žiadne svoje konkrétne odôvodnenie, len poukazuje na závery odôvodnenia rozsudku okresného súdu, pričom má byť zrejmé, na základe ktorých skutkových záverov zistených z vykonaného dokazovania a po aplikácii ktorých právnych noriem tieto dospeli k záveru o určení, že žalobca je vlastníkom nehnuteľností.

5. Dovolací súd ďalej upriamil pozornosť na bod 164 odôvodnenia rozsudku okresného súdu, v ktorom žalovaný v tom čase nešpecifikoval ani nepreukazoval právo hospodárenia okresného národného výboru v Skalici. Opätovne však ide o skutkové hodnotenie veci, a nie o právne hodnotenie povahy dodatku 14.

6. Žiadny zo súdov nižšej inštancie a ani dovolací súd doteraz nevyslovili, že by dodatok 14 nemal vyvolávať účinky spočívajúce v prevode vlastníckeho práva na žalovaného, t. j. sťažovateľa. Na dodatok 14 je tak nutné nahliadať ako na platný právny úkon a v zmysle tejto listiny zaujať právne hodnotenie a uviesť príslušné odôvodnenie. Podľa názoru sťažovateľa je nepochybné, že dovolací súd sa s ním predloženou argumentáciou žiadnym spôsobom nevysporiadal a len prevzal skutkové hodnotenie veci súdmi nižšej inštancie, pričom tieto skutkové otázky ani neboli predmetom dovolacieho konania.

7. Pokiaľ ide o námietku, že odvolací súd v rámci svojho rozsudku neprihliadol na povahu rozhodnutia o schválení pozemkových úprav, najvyšší súd zdôraznil, že *„zákon striktné rozlišuje medzi schválením projektu pozemkových úprav a medzi schválením vykonania projektu pozemkových úprav s tým, že právny následok v § 14 ods. 4 zákona č. 330/1991 Zb. sa vzťahuje k schváleniu vykonania projektu pozemkových úprav, nie k schváleniu projektu pozemkových úprav.“*. S týmto vyjadrením dovolacieho súdu je možné súhlasiť a v ďalšom texte dovolania sa už sťažovateľ vyjadroval k povahe rozhodnutia o schválení vykonania projektu pozemkových úprav. V bode 24 dovolania tak došlo k zjavnej chybe v písaní, keď bolo použité slovné spojenie *„Rozhodnutie o schválení pozemkových úprav“* namiesto slovného spojenia *„Rozhodnutia o schválení vykonania projektu pozemkových úprav.“*. Z odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu nie je zrejmé, či a akým spôsobom túto chybu v písaní zohľadnil.

8. Argumentácia sťažovateľa v dovolaní týkajúca sa rozhodnutia o schválení vykonania projektu pozemkových úprav poukazovala na skutočnosť, že takéto rozhodnutie predstavuje originárny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva (body 25 – 31 dovolania), ktoré má konštitutívny charakter, a takéto rozhodnutie nie je možné mimo správneho súdnictva preskúmať, a to s poukazom na vyjadrenie Krajského súdu v Trenčíne v rozsudku č. k. 5 Co/344/2017 z 25. apríla 2018. Ďalej sťažovateľ poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 731/08 k povahe rozhodnutia o schválení projektu vykonania projektových úprav a tiež na uznesenia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30 Cdo 1748/2007 a sp. zn. 30 Cdo/4802/2007.

9. V nadväznosti na uvedené sťažovateľ konštatoval, že odvolací súd vec nesprávne posúdil po právnej stránke, keď neprihliadol na konštitutívny charakter rozhodnutia o schválení vykonania projektu pozemkových úprav, ktorý predstavuje originárny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva. V nadväznosti na uvedené nesprávne právne posúdenie odvolací súd nesprávne vyhodnotil, že u žalobcu existoval naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva v jeho prospech. Na túto argumentáciu dovolací súd žiadnym spôsobom neprihliadol.

10. Najvyšší súd poukázal na § 42c ods. 1 a 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pozemkových úpravách“), ako aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý dospel k záveru, že žalobca má možnosť domáhať sa svojho práva jedine prostredníctvom určovacej žaloby v zmysle § 137 písm. c) CSP, ako to vyplýva z § 42c ods. 2 zákona o pozemkových úpravách. K nesprávnej právnej interpretácii tohto ustanovenia sa sťažovateľ vyjadril aj v podanom dovolaní s poukazom na závery Krajského súdu v Trenčíne vo veci sp. zn. 5Co/344/2017, tvrdiac, že pripúšťa možnosť určovacej žaloby, a to za podmienky, že projekt obsahuje chybné údaje o pozemkoch a právnych vzťahoch k nim. V odseku 1 zákonodarca pripúšťa, že projekt pozemkových úprav môže obsahovať chyby, pričom okresný úrad rozhodne o zmene príslušných registrov. Tento postup sa nepoužije (ods. 2), ak došlo k prechodu alebo prevodu vlastníctva pozemku na inú osobu. Veta za bodkočiarkou však umožňuje napraviť takú chybu určovacou žalobou. Platí teda, že veta za bodkočiarkou umožňuje určovacou žalobou odstrániť len chybu v projekte, ako to predpokladá odsek 1 daného ustanovenia, teda určovacia žaloba neumožňuje odstrániť iné tvrdené chyby, napr. pochybnosti o vlastníctve. K aplikácii vety za bodkočiarkou je tiež možné pristúpiť len za situácie, že došlo k prevodu alebo prechodu vlastníctva pozemku na inú osobu. Projekt pozemkových úprav v časti vlastníka mesta Skalica vychádzal z údajov v katastri, a teda je správny. Nie je splnená podmienka na uplatnenie práva formou určovacej žaloby v zmysle vety za bodkočiarkou.

11. V nadväznosti na takto prezentovanú argumentáciu sťažovateľ konštatoval, že naliehavý právny záujem na požadovanom určení zo strany žalobcu nie je možné odvodiť ani z § 42c zákona o pozemkových úpravách. Dovolací súd v celom rozsahu prevzal argumentáciu okresného súdu, podľa ktorého chybným údajom môže byť aj nesprávny údaj o vlastníkovi pozemku. Dovolací súd sa k sťažovateľom uvedenej argumentácii, že projekt pozemkových úprav v časti vlastníka mesta Skalica vychádzal z údajov v katastri a tento údaj v danom čase aj zodpovedal právnemu stavu, a teda bol správny, žiadnym spôsobom nevyjadril. Dovolací súd tak akceptoval právny výklad, podľa ktorého by sa mohol domáhať vlastníckeho práva prostredníctvom určovacej žaloby v zmysle § 42c zákona o pozemkových úpravách každý subjekt, ktorý by subjektívne považoval zápis vlastníckeho práva k nehnuteľnosti v prospech inej osoby v katastri nehnuteľností za nesprávny, a teda by mohol konštatovať, že išlo o chybný údaj. Akceptovaním tohto právneho názoru však dochádza k úplnému popretiu povahy rozhodnutia o schválení vykonania projektu pozemkových úprav ako originárneho nadobúdacieho titulu vlastníckeho práva, ako aj k popretiu princípu právnej istoty.

12. Dovolací súd konštatoval, že súdy nižších inštancií neporušili § 14 ods. 4 zákona o pozemkových úpravách ani § 194 CSP, keď aplikovali § 42c ods. 2 zákona o pozemkových úpravách. Z odôvodnenia dovolacieho súdu však nie je zrejmé, na základe akých právnych úvah dospel k takému právnemu záveru.

13. Dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu bolo podané aj z dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Najvyšší súd ako nastolenú právnu otázku formuloval otázkou „*existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zahrnutým v právoplatnom rozhodnutí o schválení vykonania projektu pozemkových úprav podľa § 14 ods. 4 zák. č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách.*“.

14. Dovolací súd dospel k záveru, že sťažovateľom nastolená právna otázka v konaní nebola riešená.

15. K argumentácii dovolacieho súdu v bodoch 17 – 20 jeho rozsudku sťažovateľ uviedol, že ide o nesprávne právne posúdenie veci, keď interpretuje § 421 ods. 1 písm. b) CSP neprijateľne zužujúcim spôsobom, a to predstavuje hrubé popretie práva na spravodlivý proces. V žiadnej časti § 421 ods. 1 písm. b) CSP sa neuvádza, že podmienkou prípustnosti dovolania je skutočnosť, aby sa odvolací súd relevantnou právnou otázkou vo svojom rozhodnutí zaoberal. Z citovaného ustanovenia vyplýva len to, že musí ísť o natoľko právne významnú otázku, že jej správne vyriešenie má zásadný význam pre rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci, a súčasne ide o otázku, ktorá nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešená. Žiadne iné reštrikcie prípustnosti dovolania týkajúce sa právnej otázky v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP nie sú v Civilnom sporovom poriadku uvedené. Interpretácia dovolacieho súdu popiera význam zásady *iura novit curia*. Dovolací súd v podstate tvrdí, že pokiaľ si odvolací súd nespĺní svoju povinnosť v zmysle citovanej zásady, a to až v takej miere, že vôbec na meritum veci neaplikuje právnu normu spôsobom, že sa vysporiada so všetkými podstatnými právnymi otázkami, prípadne aplikuje na vec nesprávnu právnu normu, dovolanie dovolateľa, ktorý na takú skutočnosť poukáže, je podľa dovolacieho súdu neprípustné. Takéto právne závery predstavujú porušenie práva na spravodlivý proces.

16. Odvolací súd neriešil existenciu naliehavého právneho záujmu v spojení s existenciou rozhodnutia o schválení vykonania projektu pozemkových úprav podľa § 14 ods. 4 zákona o pozemkových úpravách a na túto skutočnosť upozornil sťažovateľ v dovolaní.

17. Nie je možné ani súhlasiť so záverom dovolacieho súdu, že sťažovateľom nastolená otázka v konaní nebola riešená daným spôsobom. Sťažovateľ v dovolaní namietal práve nesprávne právne posúdenie otázky existencie naliehavého záujmu zo strany žalobcu, pričom poukázal na jednotlivé nesprávne závery.

18. Ustálená rozhodovacia súdna prax jednoznačne počíta so situáciou, keď dôjde k nesprávne právnemu posúdeniu veci aj v situácii, keď súd neaplikuje správnu právnu normu, teda nerieši právnu otázku, ktorá je podstatná pre meritum veci. Sťažovateľ v bode 39 dovolania jednoznačne uviedol, že naliehavý právny záujem na požadovanom určení zo strany žalobcu nie je možné odvodiť ani z § 42c zákona o pozemkových úpravách, jednoznačne poukázal na nesprávnosť právneho riešenia právnej otázky, ktorú riešil súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd.

Nie je preto pre sťažovateľa žiadnym spôsobom zrozumiteľné, z akého dôvodu najvyšší súd nepristúpil k preskúmaniu dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

19. Dovolací dôvod je potrebné vymedziť len tak, že sa uvedie právne posúdenie, ktoré sa pokladá za nesprávne. Sťažovateľ v dovolaní uviedol, že pokladá za nesprávne právne posúdenie v časti vyhodnotenia, že existoval naliehavý právny záujem na strane žalobcu, pretože tento nevyplýval z § 42c ods. 2 zákona o pozemkových úpravách. Sťažovateľ podrobne predložil právnu argumentáciu s tým, že malo byť prihliadnuté na existenciu rozhodnutia o schválení vykonania projektu pozemkových úprav. Záver dovolacieho súdu, keď nepristúpil k preskúmaniu v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP, je teda v rozpore s výslovným znením Civilného sporového poriadku.

20. V bode 33 dovolania sťažovateľ tiež poukázal na nesprávnosť právneho posúdenia z toho dôvodu, že odvolací súd akceptoval taký právny stav, podľa ktorého je možné domáhať sa určovacou žalobou učenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré žalobca nikdy nevladnil.

21. Rozhodnutím o schválení vykonania projektu pozemkových úprav pôvodné nehnuteľnosti zanikli, pričom na ich mieste nevznikli nehnuteľnosti len s iným označením. Odvolací súd súhlasil s právnym názorom, podľa ktorého je možné rozhodnúť o vlastníckom práve žalobcu k nehnuteľnostiam, ktoré sú približne rovnako veľké, v približne rovnakej lokalite a majú približne rovnakú cenu. K tejto sťažovateľovej argumentácii sa dovolací súd nevyjadril žiadnym spôsobom. Jediná časť rozsudku, ktorá sa javí ako súvisiaca s touto argumentáciou, je bod 13 rozsudku najvyššieho súdu, kde je však len citované odôvodnenie okresného súdu. Dovolací súd sa však žiadnym spôsobom nevyjadril k tomu, či ide o správny alebo nesprávny postup a ak ide o správny postup, na základe akého právneho predpisu alebo právnej teórie malo byť správne postupovať tak, že nejaká organizácia vypracovala zrovnávacie zostavy registra pôvodného stavu a registra nového stavu, na základe ktorého došlo k určeniu vlastníckeho práva v prospech žalobcu k približne rovnakým nehnuteľnostiam, ako v minulosti vládnil.

22. Dovolací súd sa nevysporiadal prakticky so žiadnou sťažovateľom predloženou argumentáciou, ktorá reagovala na odôvodnenia rozsudkov súdov nižších inštancií. Jednoznačne tak došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

23. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie čl. 2 ods. 3 a základných práv podľa čl. 12 ods. 1, čl. 13 ods. 1 písm. a), čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu, ktorým bolo zamietnuté dovolanie sťažovateľa v konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, v ktorom vystupoval v procesnom postavení žalovaného.

24. Pokiaľ ide o základné práva a slobody, ústava rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (III. ÚS 314/2018).

25. V zmysle konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňujú a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 84/2020).

26. Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvoinštančného súdu, ale aj odvolacieho súdu a dovolacieho súdu), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

27. Úlohou ústavného súdu bolo v danej veci preskúmať, či požadované limity spravodlivého súdneho konania boli v prípade sťažovateľa dodržané a či sa náležité posúdenie jeho veci zároveň odrazilo aj v jasnom a zrozumiteľnom zodpovedaní všetkých pre vec právne a skutkovo relevantných otázok, teda aj v náležitom odôvodnení napadnutého rozhodnutia.

28. Prvým namietaným dôvodom prípustnosti dovolania [§ 420 písm. f) CSP] podaného sťažovateľom boli nedostatočnosť odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 24 Co 169/2017 z 19. decembra 2018 (ďalej len rozsudok krajského súdu), porušenie § 194 CSP (prejudicialita), vady v procese dokazovania a hodnotenia dôkazov. Konkrétne sťažovateľ namietal arbitrárnosť záveru krajského súdu, ako aj okresného súdu, ktoré sa nevysporiadali s právnou povahou a právnymi účinkami dodatku 4 k zoznamu nehnuteľného majetku (delimitačný protokol), na základe ktorého prešiel tam špecifikovaný nehnuteľný majetok do vlastníctva sťažovateľa v zmysle zákona o majetku obcí. Súčasne sťažovateľ namietal, že krajský súd neprihliadol na povahu rozhodnutia o schválení projektu pozemkových úprav ako originárneho nadobúdacieho titulu vlastníckeho práva k špecifikovaným pozemkom, poukazujúc na § 14 ods. 4 zákona o pozemkových úpravách. Porušenie § 194 CSP sťažovateľ odvíjal od skutočnosti, že krajský súd sa necítil byť viazaný rozhodnutím o schválení projektu pozemkových úprav ako právoplatným rozhodnutím správneho orgánu, a tak dospel k neprávnomu právnomu záveru o existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu na určenie vlastníckeho práva. Sťažovateľ uviedol, že disponuje platným nadobúdacím titulom k všetkým pôvodne žalovaným nehnuteľnostiam, ktoré zostali mimo projektu pozemkových úprav, napriek tomu sa krajský súd nevysporiadal s tým, že za vlastníka sporných nehnuteľností určil žalobcu.

29. Najvyšší súd konštatoval, že súdy nižšej inštancie sa povahou a právnymi účinkami dodatku 4 zaoberali, citujúc z bodov 24 až 27 a 164 odôvodnenia rozsudku okresného súdu, s ktorého závermi sa krajský súd stotožnil (bod 9 odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu), a dospeli k záveru, že sťažovateľ v čase rozhodovania o vklade vlastníckeho práva okrem dodatku 4 (delimitačný protokol), ktorý nebol vyhotovený v súlade s usmernením Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 8/3146/92 a usmernením Slovenského pozemkového fondu Bratislava z 12. septembra 1995 (čo konštatoval samotný Okresný úrad Senica v liste z 15. mája 1996), nijako inak nepreukázal právo hospodárenia okresného národného výboru k uvedeným pozemkom. Dovolací súd skonštatoval, že z rozhodnutí súdov nižšej inštancie vyplývajú skutkové závery zistené z vykonaného dokazovania, ako aj ich právne posúdenie, na základe ktorých dospeli k záveru o určení vlastníckeho práva v prospech žalobcu (Slovenskej republiky, za ktorú koná Slovenský pozemkový fond).

30. Námietskou sťažovateľa o porušení § 194 CSP a v danej súvislosti o neprihliadnutí na povahu právoplatného rozhodnutia o schválení projektu pozemkových úprav s poukazom na § 14 a § 42c ods. 1 zákona o pozemkových úpravách sa najvyšší súd riadne zaoberal (body 10 až 14 odôvodnenia), keď, poukazujúc na bod 160 odôvodnenia rozsudku okresného súdu, konštatoval, že zákon o pozemkových úpravách výslovne počítá s možnosťou začatia konania podľa § 137 písm. c) CSP (určovacia žaloba, pozn.) aj z dôvodu chybovosti údajov o osobe vlastníka pozemku, pokiaľ príslušný okresný úrad nerozhodol podľa uvedeného ustanovenia do 5 rokov od schválenia vykonania projektu pozemkových úprav a súčasne nedošlo k prevodu alebo prechodu vlastníctva pozemku na inú osobu, ako to bolo v danej veci. Za týchto okolností existovala pre žalobcu jediná možnosť domáhať sa svojho vlastníckeho práva, ktorou bola určovacia žaloba, a konajúce všeobecné súdy nižšej inštancie postupovali v súlade so zákonom o pozemkových úpravách, pokiaľ predmetnú žalobu o určení vlastníckeho práva prejednali a rozhodli o nej.

31. Ústavný súd v spojitosti s odôvodnením napadnutého rozsudku najvyššieho súdu a kľúčových námietok sťažovateľa odôvodňujúcich zmatečnosť rozsudku krajského súdu konštatuje, že odôvodnenie rozsudku najvyššieho súdu je v tejto časti zrozumiteľné, záver o nedôvodnosti podaného dovolania podľa § 420 písm. f) CSP je jasný a presvedčivý. Naopak, sťažovateľ v ústavnej sťažnosti nepredostrel dostatočné argumenty, ktorými by relevantne spochybnil ústavnú udržateľnosť súdmi prijatých záverov o určení vlastníckeho práva v prospech žalobcu, argumentácia sťažovateľa má prevažne charakter bežnej polemiky na úrovni zákona s neadresne použitými referenčnými ustanoveniami právnych predpisov bez ohľadu na ostatné skutkové zistenia, ako aj aplikované právne predpisy, keď táto problematika bola predovšetkým v rozsudku okresného súdu zdôvodnená vyčerpávajúcim spôsobom.

32. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti opakuje výhrady, ktoré už uplatnil v konaní pred všeobecnými súdmi vrátane dovolacieho konania, a snaží sa doceliť rozhodnutie vo svoj prospech, postaviať ústavný súd do roly ďalšej prieskumnej inštancie, ktorá mu neprináleží. Ústavný súd tiež pripomína, že nie je jeho úlohou prehodnocovať skutkové závery všeobecných súdov, ktoré majú podklad vo vykonanom dokazovaní. Ústavný súd tak dospel k záveru, že najvyšší súd ústavne konformným spôsobom odôvodnil svoj záver o neexistencii vady zmatečnosti podľa § 420 písm. f) CSP.

33. Sťažovateľ v dovolaní tiež namietal, že rozhodnutie vo veci záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, teda dôvodil prípustnosťou dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Najvyšší súd z dovolania vyabstrahoval kľúčovú právnu otázku (bod 17 odôvodnenia), keďže táto nebola sťažovateľom jednoznačne vymedzená, ako otázku existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zahrnutým v právoplatnom rozhodnutí o schválení vykonania projektu pozemkových úprav podľa § 14 ods. 4 zákona o pozemkových úpravách (s uvedeným vymedzením otázky sťažovateľ nepolemizuje). Následne najvyšší zdôraznil základné parametre dovolania podaného z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia tak, že musí ísť o otázku právnu, ktorej vyriešenie je pre vec rozhodujúce, a dospel k záveru, že predmetná právna otázka tieto parametre nespĺňa, berúc do úvahy najmä závery rozhodnutia súdu prvej inštancie i rozhodnutia odvolacieho súdu (bod 20 odôvodnenia), teda že na takto formulovanej otázke odvolací súd svoje rozhodnutie nezaložil. Pokiaľ ide o ústavnou sťažnosťou uplatnenú námietku potreby zaoberať sa kľúčovou právnu otázkou dosiaľ nevyriešenou v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu, od ktorej rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo, aj keď na nej svoje rozhodnutie nezaložil (nezaoberal sa ňou, hoci sa ňou zaoberať mal), najvyšší súd uzavrel, že otázka naliehavého právneho záujmu je v tomto prípade (s pozitívnou reflexiou v rozhodnutí konajúcich súdov) vyriešená priamo zákonom, a to v § 42c ods. 2 zákona o pozemkových úpravách, ktorý za splnenia tam uvedených podmienok umožňuje začatie konania podľa § 137 písm. c) CSP (bod 156 v spojení so závermi bodu 160 a bodu 161, s bodom 164 a s prvou vetou bodu 166 rozsudku okresného súdu). Civilný sporový poriadok v § 137 písm. c) umožňuje žalobou požadovať, aby sa rozhodlo o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

34. Ústavný súd na tomto mieste zdôrazňuje svoju aktuálnu judikatúru apelujúcu na najvyšší súd, aby nepristupoval k vymedzeniu dovolacích dôvodov príliš formalisticky (I. ÚS 336/2019, IV. ÚS 372/2020), na druhej strane ale určité požiadavky na formuláciu dovolacích dôvodov musia byť splnené, inak by inštitút dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku stratil svoj zmysel, ktorým je zjednocovanie judikatúry všeobecných súdov a odstraňovanie zásadných väd konania, pre ktoré je nutné zasiahnuť do právoplatných rozhodnutí. Iba nesúhlas a kritika záverov všeobecných súdov bez relevantného zdôvodnenia nemôžu zakladať dôvodnosť revízie právoplatných rozhodnutí súdov nižších inštancií v rámci dovolacieho konania, ako aj konania o ústavnej sťažnosti (IV. ÚS 587/2020).

35. Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu v tejto časti nedospel k záveru, že najvyšší súd pri odôvodňovaní svojho záveru postupoval arbitrárne, resp. že by dospel k záveru, ktorý nemožno v právnom štáte akceptovať. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ dostal relevantnú, konzistentnú a ústavnoprávne konformnú odpoveď na svoju námietku, a preto ju hodnotí ako neopodstatnenú.

36. V tejto súvislosti považuje ústavný súd za potrebné poznamenať, že dovolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky dovolacie námietky, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o dovolaní podstatný význam. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

37. Ústavný súd tak v súhrne uzatvára, že nezistil v napadnutom rozsudku najvyššieho súdu známky arbitrárnosti alebo zjavnej neodôvodnenosti, ktoré by mohli signalizovať porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 2 ods. 3 ústavy, ako aj základných práv podľa čl. 12 ods. 1, čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy, ako ani relevantnú súvislosť medzi namietaným porušením práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy na jednej strane a napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu na strane druhej.

38. V tejto spojitosti hodno zdôrazniť, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (III. ÚS 185/09).

39. Vzhľadom na to, že ústavný súd zhodnotil právne závery najvyššieho súdu ako ústavne konformné, nezistil relevantnú súvislosť medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a označenými právami sťažovateľa, predloženú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

40. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. novembra 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu